



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Ivo Pospíšila a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **Mgr. D. D.**, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2019, č. j. MSP-3/2019-OSV-OSV-5, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2019, č. j. 10 A 118/2019 – 56,

takto:

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2019, č. j. 10 A 118/2019 – 56 **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) napadeným usnesením postoupil Krajskému soudu v Brně žalobu proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2019, č. j. MSP-3/2019-OSV-OSV-5. Tímto rozhodnutím žalovaný jako nadřízený orgán zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Okresního soudu v Prostějově coby povinného subjektu podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ve věci žádosti žalobce o informace (výrok I.) a dále zamítl stížnost žalobce na postup povinného subjektu při vyřizování žádosti o informace (výrok II.). Městský soud dospěl k závěru, že místně příslušným k projednání žaloby je Krajský soud v Brně. Odkázal na § 7 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), podle něhož nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně

příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Rozhodnutí ve věci vydal v prvním stupni Okresní soud v Prostějově, který sídlí v obvodu Krajského soudu v Brně.

II. Obsah kasační stížnosti a řízení o ní

[2] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Namítá, že ve věci žaloby na Ministerstvo spravedlnosti byla žaloba stěžovatele skoro 3 měsíce vedena jako žaloba na nečinnost a následně (poté, kdy žalovaný vydal napadené rozhodnutí) změněna na žalobu proti rozhodnutí. Po dalších 2 měsících byla nezákonně zaslána k rozhodnutí Krajskému soudu v Brně. Spolu s kasační stížností požádal stěžovatel o ustanovení zástupce z řad advokátů.

[3] Usnesením ze dne 31. 10. 2019, č. j. 1 As 308/2019 – 115, Nejvyšší správní soud zamítl žádost stěžovatele o ustanovení zástupce, neboť stěžovatel ani přes výzvu soudu nedoložil své majetkové poměry. V nynější věci však není zastoupení advokátem vyžadováno, neboť předmětem přezkumu není rozhodnutí krajského soudu ve věci samé či rozhodnutí o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích; srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, č. 3271/2015 Sb. NSS, bod 29].

[4] V doplnění kasační stížnosti ze dne 19. 11. 2019 stěžovatel uvedl, že Krajský soud v Brně řízení o stejné žalobě zastavil usnesením ze dne 16. 10. 2019, č. j. 62 A 134/2019 – 94. Řízení o kasační stížnosti stěžovatele proti tomuto usnesení je vedeno u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 9 As 303/2019 a stěžovatel navrhuje spojení uvedeného řízení s nyní projednávanou věcí.

III. Posouzení Nejvyššího správního soudu

[5] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná.

[6] V první řadě se soud zabýval splněním podmínek řízení, neboť žalobu proti témuž rozhodnutí žalovaného podal žalobce ke Krajskému soudu v Brně, který usnesením ze dne 16. 10. 2019, č. j. 62 A 134/2019 – 94, řízení o žalobě zastavil pro nezaplacení soudního poplatku.

[7] Toto usnesení však ve vztahu k napadenému usnesení nepředstavuje překážku věci rozhodnuté, neboť bylo vydáno až po vydání napadeného usnesení a krom toho zároveň platí, že překážku věci pravomocně rozhodnuté představují pouze meritorní rozhodnutí v téže věci. Takovým rozhodnutím není procesní usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2016, č. j. 4 As 53/2016 - 10). V nynější věci není dána ani překážka věci zahájené (litispendence), neboť ta nastává pouze v případě žaloby, o níž bylo řízení zahájeno později. Rozhodný je okamžik,

kdy žaloby došly soudu nebo soudům (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 7. 2004, č. j. 4 Azs 189/2004 - 49, publikovaný pod č. 381/2004 Sb. NSS). Podání, jehož obsahem je žaloba proti napadenému rozhodnutí, došla městskému soudu již dne 28. 6. 2019, zatímco Krajskému soudu v Brně až dne 31. 7. 2019.

[8] Nejvyšší správní soud poté přistoupil k posouzení důvodnosti kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[9] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. *nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany.*

[10] Napadené rozhodnutí žalovaného obsahuje 2 samostatné výroky s odlišným předmětem. Žalobce výslovně ve svých podáních uvedl, že napadá oba výroky napadeného rozhodnutí.

[11] Prvním výrokem žalovaný jako nadřízený orgán (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2008, č. j. 4 Ans 11/2007 - 102) rozhodl dle § 16 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon o svobodném přístupu k informacím“) o odvolání stěžovatele proti rozhodnutí o odmítnutí žádosti, které vydal v prvním stupni Okresní soud v Prostějově coby povinný subjekt. Dle pravidla stanoveného v § 7 odst. 2 s. ř. s. je tedy k řízení o žalobě proti tomuto výroku napadeného rozhodnutí příslušný Krajský soud v Brně. Potud jsou závěry městského soudu správné.

[12] Druhým výrokem napadeného rozhodnutí žalovaný rozhodl dle § 16a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím o stížnosti stěžovatele na postup povinného subjektu, neboť ve vztahu k části žádosti povinný subjekt nevydal rozhodnutí o odmítnutí žádosti, neposkytl požadované informace ani nesdělil výši požadované úhrady spojené s poskytnutím informací. Rozhodnutí dle § 16a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím je přitom rozhodnutím vydaným v I. stupni. Nadřízený orgán rozhoduje o informační stížnosti v postavení prvostupňového orgánu, neboť nerozhoduje o opravném prostředku proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2013, č. j. Nad 65/2013 - 25, nebo rozsudek ze dne 22. 3. 2018, č. j. 2 As 50/2018 - 54). Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. by tedy místně příslušným k dalšímu postupu ve věci žaloby proti rozhodnutí dle § 16a odst. 6 zákona o svobodném přístupu k informacím byl městský soud.

[13] Nejvyšší správní soud si je navíc vědom usnesení rozšířeného senátu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017 - 40, publ. pod č. 3847/2019 SbNSS, podle něhož potvrzení postupu povinného subjektu dle § 16a odst. 6 písm. a) o svobodném přístupu k informacím, vydané na základě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) nebo c) téhož zákona, není rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace a žadatel o informaci se může bránit vůči povinnému subjektu nečinností žalobou podle § 79 odst. 1 s. ř. s. Nadřízený orgán toliko konstatuje, že souhlasí s postupem povinného subjektu. Stížnost směřuje proti nečinnosti povinného subjektu, přičemž základem nečinnosti není rozhodnutí ve věci samé, ale právě jeho absence. V takovém případě je ovšem rozhodnutí o stížnosti toliko

prostředkem ochrany, který je žalobce povinen před podáním nečinnostní žaloby vyčerpat, pasivně legitimovaným je pak přímo povinný subjekt, jehož nečinnost je tvrzena.

[14] U městského soudu však v době vydání napadeného usnesení byla podána proti oběma výrokům napadeného rozhodnutí žaloba proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 s. ř. s. Bude tedy na městském soudu, aby se nejprve s touto procesní situací vypořádal, případně stěžovatele vyzval k úpravě žaloby. Teprve až bude mít soud postaveno najisto, jakou žalobu (ve smyslu žalobních typů) či žaloby žalobce podal, vůči kterým správním orgánům směřují, čeho se domáhá, a jestli je žaloba přípustná, může se zabývat místní příslušností k projednání takové žaloby a případně ji postoupit místně příslušnému soudu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. Nad 311/2016 – 58).

IV. Závěr a náklady řízení

[15] Nejvyšší správní soud tedy dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná. Napadené usnesení městského soudu proto dle § 110 odst. 1 věty první s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž je v souladu s ustanovením § 110 odst. 4 s. ř. s. právními závěry uvedenými v tomto rozsudku vázán.

[16] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. listopadu 2019

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu